

ХОДИМЛАРНИ РАЎБАТЛАНТИРИШ КОРХОНА САМАРАДОРЛИГИ ВА ИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДАГИ ЎРНИ

Иномов Ҳасанбой Абдусалом ўғли

НамМТИ 3-курс талабаси

Инамов Абдусалом

Нам МТИ БХА кафедраси катта ўқитувчиси

Аннотация:Мақолада тадбиркорлик субъектларида ишчи-ходимларнинг рағбатлантиришнинг усуллари, корхона фаолиятидаги аҳамияти ҳақида сўз борган.

Калит сўзлар:кўшимча даромад,бонуслар,мукофот,карьер,эътироф этиш, мотивация, тегишлилик ҳисси, мосланувчанлик, имтиёз, жамоавий ўйинлар.

Бозор иқтисоди шароитида тадбиркорлик субъектлари томонидан маҳсулот ишлаб чиқариш, иш-хизмат кўрсатиш сифатини ошириш,маҳсулот ҳажмини кўпайтириш ва охири оқибатда кўшимча даромад(фойда) олиш учун ўз ходимларни иш якуни бўйича рағбатлантириш, ижтимоий ҳимоя қилиши, қилинган иш натижасини эътироф этиш муҳим аҳамият касб этади.

Бунинг учун рағбатлантиришнинг бир неча усулларидан фойдаланиш мумкин:

1. Моддий рағбатлантириш: Мақсадларга эришиш учун бонуслар, юқори маҳсулдорлик ёки иш сифати учун мукофотлар, корхона фойдасига улашиш ва муваффақиятга эришиш учун кўтарилишлар ходимлар учун кучли рағбат бўлиши мумкин.

2. Карера ривожланиши: мартаба кўтарилиш ваъдаси ва касбий ва шахсий ривожланиш имкониятларини таъминлаш ходимларни юқори натижаларга интилишга ундаши мумкин.

3. Мукофот ва эътироф: ходимларнинг ютуқларини жамоатчилик эътироф этиш, яхши иш учун миннатдорчилик ва мукофотлар мотиватсияни кучайтириш ва ишдан қониқишни оширишга ёрдам беради.

4. Мослашувчан иш соатлари ва масофавий иш имкониятлари: Иш жадвалини танлаш ёки уйда ишлаш имкониятини тақдим этиш иш ва ҳаёт мувозанатини яхшилаши мумкин, бу мотиватсияни оширишга ёрдам беради.

5. Таълим ва ривожланиш: Ўқув курслари, семинарлар ва тренингларга киришни таъминлаш ходимларга шахсий ўсиш учун кучли рағбат бўлиши мумкин бўлган кўникма ва малакаларини ривожлантириш имконини беради.

6. Қарорларни қабул қилишда иштирок этиш: ходимларни қарор қабул қилиш жараёнига жалб қилиш ва уларга компанияга тегишлилик ҳиссини бериш, бу уларни янада фаол бўлишга ундайди.

7. Жамоавий руҳни шакллантириш: Биргаликда фаолият, жамоавий ўйинлар ва спорт мусобақаларини ташкил этиш жамоавий руҳни мустаҳкамлашга ёрдам беради ва ходимларни умумий мақсадларга эришишга ундайди.

8. Кўшимча имтиёзлар ва имтиёзларни тақдим этиш: Компаниянинг соғлиқ суғуртаси, мослашувчан таътил ва бепул ўқитиш имкониятлари каби имтиёзлари ходимлар учун кўшимча рағбат бўлиши мумкин.

9. Шаффофлик ва очик мулоқот: Бошқарув жараёнида шаффофликни таъминлаш ва очик мулоқот ходимлар билан ишончни мустаҳкамлаш ва уларнинг мотиватсиясини оширишга ёрдам беради.

10. Ижобий иш муҳитини яратиш: қулай иш муҳитини таъминлаш ва ходимларнинг саломатлиги ва фаровонлигини қўллаб-қувватлаш уларнинг қониқиш ва самарадорлигини оширишга ёрдам беради.

Ходимларни самарали рағбатлантиришга индивидуал ёндашувни ва ҳар бир корхона ,гадбиркорлик субекти ва унинг ходимларининг хусусиятларини ҳисобга олишни талаб қилади.

Фойдаланилган адабиётлар:

- 1.Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –Т.:Iqtisod-moliya, 2019. - 512 b.
- 2.Norbekov D., Maxmudov A., Muxammedova D. Buxgalteriya hisobi. O’quv qo’llanma. –Т.: Iqtisod-moliya, 2018. –236 b.
- 3.Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S., Xalilov Sh. Moliyaviy hisob va hisobot. O’quv qo’llanma. –Т.:Iqtisod-moliya, 2018. - 400 b.
4. Abdusalom, I. (2023). ASOSIY VOSITALARNI AUDIT QILISH MANBALARI VA VAZIFALARI. ZAMONAVIY TA’LIMDA FAN VA INNOVATSION TADQIQOTLAR JURNALI, 1(2), 117-121.
5. Abdusalom, I. (2023). THE IMPORTANT ASPECTS OF THE LABOR COMPENSATION SYSTEM. International journal of advanced research in education, technology and management, 2(11).
6. Xolmirzayev, A., & Inamov, A. (2022). DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP AS A FACTOR OF POVERTY REDUCTION. Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук, 2(13), 120-124.
7. Инамов, А. (2022). Акциядорлик жамиятларида ички аудитнинг ахамияти. Science and Education, 3(12), 1007-1012.
8. Abdusalomovich, I. S. (2023). KICHIK BIZNES SUBEKTLARI VA ULARDA LIZING MUNOSABATLARI. SCIENCE AND INNOVATION IDEAS IN MODERN EDUCATION, 1(10), 27-31.
9. Abdusalomovich, I. S. (2023). KICHIK BIZNES SUBEKTLARI VA ULARNI TURLARI. SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 1(10), 101-104.
10. Abdusalomovich, I. S. (2023). LEASING RELATIONS IN SMALL BUSINESS ENTITIES. Multidisciplinary and Multidimensional Journal, 2(4), 275-278.
11. Abdusalomovich, I. S. (2023). COST OF IMPROVING THE LEASING RELATIONSHIP. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 19(6), 31-33.
12. Abdigapparovna, E. N. (2024). FUNDAMENTALS OF MANAGEMENT ACCOUNTING. INTERNATIONAL JOURNAL OF EUROPEAN RESEARCH OUTPUT, 3(1), 109-112.
13. qizi Sobirjonova, N. R. (2023). KORXONALARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA’MINLASHDA ICHKI AUDIT TESHIRUVI VA TAHLILINI SAMARALI TASHKIL ETISH ISTIQBOLLARI. Educational Research in Universal Sciences, 2(2), 318-324.

14. Akbarov, G., & Sobirjonova, N. (2024). The Monetary Policy in the Development of Public-Private Partnership. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 2(3), 106-114.
15. қизи Ғаниева, Н. А. (2021). Тўқимачилик ва енгил саноат корхоналарига банк хизмати кўрсатишнинг ўзига хос хусусиятлари. *Science and Education*, 2(10), 675-679.
16. Akhmedov, A. (2021). ISSUES OF IMPROVING THE SERVICE SERVICE IN SMALL BUSINESS ENTITIES. In *ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ* (pp. 227-230).
17. Sobirov O. O, & Odilov H. M. (2023). Costs Included in Product Production and Factors Affecting Them. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(7), 125–127.
18. Sobirov O. O. (2023). Product Development Cost Factors Affecting Reduction. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(7), 13–14.
19. Botirali, S., Sobirov Otabek, & Tolibjon, E. (2023). Improving the Organization and Management of Financial Reporting on The Basis of International Standards. *International Journal of Formal Education*, 2(6), 356–359.
20. Akbarov, G., & Aliboyev, J. (2022). Development of Public-Private Partnership Relations in Uzbekistan. *Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук*, 2(13), 125-131. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7461208>
21. Dodhomirzaevich, S. S., & Nemađjonovich, A. G. (2024). PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP CONCEPTUAL BASIS. *JOURNAL OF ECONOMY, TOURISM AND SERVICE*, 3(2), 29-34.
22. Gayratjon, A. (2024). Monetary Policy of the Country. *American Journal of Current Tendency and Innovation*, 1(1), 50-56.
23. Otabek, S., & Uzoqboyev, R. (2023). Important issues of ensuring the financial stability of small business and business subjects. *International journal of Formal Education*, 2(6), 360-362.
24. Каримова, М. (2024). ЎЗБЕКИСТОНДА КИЧИК БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ МОЛИЯВИЙ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ. *Current approaches and new research in modern sciences*, 3(2), 158-162.
25. Каримова, М. (2022). ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАРНИНГ ФАОЛИЯТИНИ АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВИДАН ЎТКАЗИШДА АСОСИЙ ВОСИТАЛАРНИНГ АУДИТИ ТАҲЛИЛИ. *Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук*, 2(13), 220-227.
26. Xarizovich, X. A. (2023). IMPORTANT DIRECTIONS TO FIGHT AGAINST POVERTY. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 777-780.
27. Ишимбаев, Р. Н. (2023). Повышение конкурентоспособности малого бизнеса и частного предпринимательства. *Viznes-Эксперт журнал*, 5, 185.
28. Mamadaliyev, A. (2023). Actual Issues of Development of Small Business Entities. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(7), 128-130.
29. Мамаджанов, Ш. (2022). КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИКНИ СУҒУРТАВИЙ ҲИМОЯЛАШДА СУҒУРТА ТАРИФЛАРИНИ АНИҚЛАШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. *Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук*, 2(13), 228-234.
30. Мамаджанов, Ш. Ж. (2022). Суғурта бозорини рақамлаштириш суғурта тизимини ривожлантиришнинг муҳим омили. *Архив научных исследований*, 2(1).

31. Mashrabboyevich, B. Z. (2023). Development of the Export Capacity of Small Business Enterprises in Uzbekistan. *Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal*, 2(3), 225-228.
32. Boymirzayev, Z. (2023). KORXONALARNING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISHDA MARKETING TIZIMINI RIVOJLANTIRISH. " Science Shine" International scientific journal, 1(1).
33. Сайитбоев, Ш. Д. (2023). ҚУРИЛИШ СОҲАСИДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИНИ ЮРИТИЛИШ НАЗАРИЯСИ. *Gospodarka i Innowacje.*, 32, 207-215.
34. Saidboyev, S. (2023). Domestic sources of entrepreneurial capital formation. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 402, p. 08022). EDP Sciences.
35. Saidboyev, S., & Zulfikarova, D. (2023, June). External sources of financing for entrepreneurship in agriculture. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 2789, No. 1). AIP Publishing.
36. Roxatalievich, S. B., Hakimovich, A. R., Mamadjanovic, Y. K., Xapizovich, H. A., & Bulturbayevich, M. B. (2020). The Results Of The Assessment Of The Investment Potential Of The Regions Of The Republic Of Uzbekistan. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*, 7(3), 4428-4437.
37. Ulugbek, T., Kizi, I. R., & Abror, N. (2019). Auditing of financial reporting in the republic of Uzbekistan. *International Journal of Management, IT and Engineering*, 9(7), 182-194.
38. САТИВОЛДИЕВИЧ, U. (2021). FORMATION AND DEVELOPMENT OF RENT, LEASING IN UZBEKISTAN. *SCIENCE, EDUCATION*, 2(2), 197-204.
39. Tursunov, U. (2020). Co-integration Analysis of Relationship between the Small Business Export Potential and Poverty Reduction in Uzbekistan. *Asian Journal of Technology & Management Research (AJTMR)* ISSN, 2249(0892).
40. Сайитбаев, Ш. Д. (1994). Источники формирования предпринимательского капитала в аграрной сфере (Doctoral dissertation, С.-Петербург. ун-т экономики и финансов).
41. Боймирзаев, З. (2022). Ўзбекистон иқтисодиётида Наманган вилоятининг экспорт салоҳиятини тугатган ўрни” номли мақола. НамМҚИ. Наманган.
42. Sobirov, O. O., & Karimova, M. (2023). Problems of Effective use of Key Equipment in Enterprises. *International journal of Formal Education*, 2(6), 366-368.